ILMOITUSHINNAT: Kihlaus- ja vihkimä-ilmotukset $3 kerta, $5 kaksi kertaa tavallista kokoa ja suuremmat ilmotukset 70c palstatuumalta. Syntymä-, nimenmuutos- ja kiitoslause-ilmotukset $2 kerta, $3.50 kaksi kertaa tavallista kokoa. Kuoleman-ilmotukset $3 kerta ilman värsyä ja $1 lisämaksua jokaiselta värsyltä ja kiitoslauseesta. Halutaantieto-ilmotukset, korkeintaan 30 sanaa, $1 kerta, kolme kertaa $2. Naima- ja avioero-ilmotukset, korkeintaan 75 sanaa, $4 kerta, kaksi kertaa $7. Suuremmista yhteisilmotuksista tilan mukaan 70c tuuma. Ilmotukset tekstin joukossa (paikkakunta-uutisilmotukset) $1.20 senttiä tuuma, eli 15c rivi, ladottu 8 pointin kirjasimilla. — Kaikki muut lyhytaikaiset ilmotukset 70c tuuma; 3 kuuk. sopimuksella 60c; 6 kuuk. sopimuksella 50c tuuma. Satunnaisia ilmotuksia tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

TOVERI

LÄNNEN SUOMALAISEN TYÖVÄESTÖN ÄÄNENKANNATTAJA

TILAUSHINNAT YHDYSVALLOISSA:
Yksi vuosikerta .$5.50.. Kuusi kuukautta 3.00
Kolme kuukautta.$1.60 Yksi kuukausi 60
CANADAAN:
1 vuosikerta $7.00; 6 kuukautta $3.75; 3 kuukautta $2.00
SUOMEEN JA ULKOMAILLE:
Yksi vuosikerta.....$8.50 Kuusi kuukautta.....$4.50
SUBSCRIPTION RATES IN THE UNITED STATES:
One Year.....$5.50 Three Months.....$1.60
Six Months.....$3.00 One Month..... .60

No. 303 KESKIVIIKKONA, JOULUK. 29 P.—WED., DEC. 29 1920.—KOLMASTOISTA VUOSIKERTA.—VOL. XIII

N. Y. ALUEEN KOKOUKSEN PÄÄTÖKSIÄ

New Yorkin alue ehkä vähimmän suuntariitojen raatelema koko järjestössä

New Yorkin alueen aluekokous pidettiin New Yorkissa joulukuun 11—13 p:nä. Edustajia oli saapuvilla 14:stä osastosta yhteensä 28 edustajaa sekä järjestön sihteeri H. Askeli, Raivaajan päätoimittaja Y. Mäkelä, järjestön organiseeraaja Sefa Lepistö sekä alueen luennoitsija M. Holm. Kokous laati erinäisistä kysymyksistä seuraavat päätökset:

Toimeenpanevan komitean arvostelu.

Aluekokous hyväksyy S. S. J:n toimeenpanevan komitean toiminnan viime vuodelta kaikissa muissa suhteissa paitsi miljoonanmarkan rahaston suhteen, jolla rahastojutulla se on antanut järjestössä tapahtua hajottavaa työtä. Mutta aluekokous käsittää, että toimeenpaneva komitea viime vuoden aikana on ollut tilanteessa, jotta se ei ole voinut antaa yksityiskohtaisia tietoja rahastosta S. S. Järjestön jäsenistölle. Myöskään ei hyväksytty sitä, että toimeenpaneva komitea on sallinut agitatsionityön hoitajan suhtautua kylmästi sosialistipuolueeseen ilman siitä hänelle huomauttamatta.

Raivaajan arvostelu.

New Yorkin aluekokous tunnustaa, että Raivaaja on ollut kuluneena vuonna tyydyttävästi toimitettu uutislehti ja että lehden teknillinen puoli on tarkoitustaan vastaava.

Edelleen olemme sitä mieltä, että Raivaajan toimitus on noudattanut viime vuoden yhtiökokouksen sille asettamia ohjeita ja määräyksiä, sekä samalla noudattanut sosialistipuolueen konventsionin ja puolueen toimeenpanevan komitean päätöksiä.

Mutta samalla olemme myöskin sitä mieltä, että Raivaajan toimitus tämän nojalla on ottanut itselleen vallan toimitusartikkeleissaan ja jutustelu-osastossaan muokata yleistä mielipidettä lukijainsa keskuudessa vastakkaiseksi Kolmannen Internationalen periaatteille ja siten vastakkaiseksi vallankumouksellisen köyhälistön, sekä samalla S. S. Järjestön jäsenistön enemmistön mielipiteille. Tätä kantaa vahvistaaksen on Raivaajan toimitus siteerannut sangen runsaasti europalaisten n.k. keskustalaisten sosialistien mielipide-ilmaisuja lehteen. Niiden avulla sitten on yritetty muokata maaperää neljännen Internationalen perustamisen hyväksymiselle. Meidän käsityksemme on että tällaisella toiminnalla ehdottomasti avustetaan tehokkaasti niitä voimia, jotka keinoilla millä tahansa yrittävät murskata koko mailman vallankumouksellisen köyhälistön yhteenliittymispyrkimyksiä ja samalla se muodostuu tehokkaaksi avuksi kaikenlaisille opportunistisille aineksille, jotka sosialismin nimessä ajavat kapitalistiluokan asioita työväenluokan etuja vastaan.

Tällainen tinkimätön luokkataistelun vastainen kanta on mielestämme yhtenä pääasiallisimpana syynä siihen sekasortoon joka tänä päivänä vallitsee S. S. Järjestön keskuudessa. Järjestön edustajakokouksen päätöksiä ei toimitus ole edes yrittänytkään noudattaa ja voimassa pitää; sen sijaan kaikenlainen persoonapolemiikki ja nälviminen on saanut esteettömästi jatkua lehden palstoilla.

Ylläolevan perusteella New Yorkin aluekokous ei hyväksy Raivaajan toimituksen tiukan luokkataistelun muotoa vierovaa kantaa, vaan ehdottaa, että S. S. Järjestön edustajakokouksen on vaadittava Raivaajan toimitusta noudattamaan Kolmannen Internationalen periaatteita niin tiukasti kuin se nykyoloissa on mahdollista.

Jos Raivaajan toimitusjohto katsoo sellaisen muutoksen mahdottomaksi toteuttaa, erotkoon siinä tapauksessa toimestaan.

Vähemmistön taholta esitettiin seuraava vastalause, joka alkujaan esitettiin ponsivaliokunnan vähemmistön päätösehdotuksena:

1) Raivaajan toimitus on viime vuoden ajalla periaatteellisessa puolessa noudattanut Amerikan Sos.-puolueen päätöksiä.

2) Raivaajan toimitus on suhtautunut S. S. Järjestöön hajottavasti, vastustaen ja halveksuen S. S. Järjestön edustajakokouksen päätöksiä, syyttäen salaperäisillä viittauksilla S. S. Järjestön toimitsijoita ja organaneja.

3) Toimitus on vastustanut 3:tta Internationalea ja sen periaatteita. Tällä menettelyllä se on joutunut tekemään vastavallankumouksellista työtä Työväen Neuvosto-tasavaltaa vastaan.

4) Ja yleensä seuratessaan tämän ja ulkomaan työväenliikkeittä on toimitus edustanut opportunistisia katsomuksia tärkeissä luokkataistelukysymyksissä.

Tämän johdosta aluekokous velvottaa S. S. Järjestön edustajakokousta ryhtymään toimenpiteisiin Raivaajan toimituksen erottamiseksi.

Vastalauseeseen yhtyivät paitsi ponsivaliokunnan jäseniä myös P. Halko, Uno Mattson, Oskar Quick, R. Roitomaa, John Hovi ja Julius Ranta.

Säkenien arvostelusta lausuu aluekokous:

1) Paheksumme Raivaajan johtokuntaa siitä, että se otti Moses Hahlin Säkenien toimittajaksi vastoin selvää joukkotahdon ilmaisua.

2) Säkenien toimitustavassa emme hyväksy nykyistä Säkenien toimituksen kantaa, joka vastustaa III:tta Internationalea ja sen periaatteita ja vallankumouksellisia joukkoliikkeitä.

Tämän johdosta aluekokous toivoo, että Mooses Hahl Säkenien toimituksesta ja Suom. Sos. Kustannusyhtiön palveluksesta eroaa.

Työmiehen arvostelu.

1) Aluekokous hyväksyy Työmiehen toimituskannan, että se on selostanut selvää marxilaista luokkataistelukantaa kansainvälisen tilanteen käsittelyssä.

2) Ja että Työmies on asiallisesti selittänyt Amerikan Sos. puolueessa ilmeneviä suuntaerimielisyyksiä, mutta haluamme muistuttaa Työmiestä siitä, että se on vähemmässä määrässä S. S. Järjestön suhtautumista Amerikan Sosialistipuolueeseen(?) ja että Työmiehen toimitus on osaltaan vaikuttanut persoonarakitteluun toisten järjestön lehtien kanssa.

Tällä muistutuksella aluekokous ehdottaa hyväksyttäväksi Työmiehen toimituskannan järjestön edustajakokouksessa.

Suhteemme III Internationaleen ja Amerikan sosialistipuolueeseen.

1) New Yorkin alueen edustajakokous hyväksyy III Internationalen periaatteet sekä menettelytavat.

2) Siinä tapauksessa jos Yhdysvaltain sosialistipuolue ottaa osaa IV:nnen Internationalen perustamiseen tahi hyväksyy sen, niin eroaa S. S. Järjestö Amerikan Sosialistipuolueesta ja jää toimimaan itsenäisenä agitatsionijärjestönä suomalaisten työläisten keskuudessa.

Ranska jälleen auttaisi Puolaa

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Dec. 29, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

PARIISI, jouluk. 29 p. — Ranska tulee jälleen antamaan Puolalle avustusta, jos bolshevikit uhkaavat sitä, sanoi sotaministeri Raiberti parlamentin edustajakamarissa puhuessaan varojen sotaministeriölle myöntämisen puolesta. Hän kehotti edustajakamaria myöntämään 400,000,000 frangia sotatarpeiden ostoa varten.

PUNAISTEN VAINO UNKARISSA

BUDAPEST, Unkari, jouluk. 29 p. —Kuvaavana ilmiönä kymmentä entisen neuvostohallituksen virkailijaa vastaan nostetussa oikeusjutussa, jossa syytetyille langetettiin kuolemantuomio, oli seuraava tapaus. Kun eräs syytetyistä viittasi puolustuspuheessaan Kautskyyn, tokasi oikeuden puheenjohtaja Stocker heti väliin: "Älä puhu Kautskystä. Hän on kaikkein pahin bolsheviki."

Unkarin vapaamielisissä piireissä odotetaan ulkopuolisen mailman apua näiden syyttömien kuolemaantuomituiden pelastamiseksi.

Pariisista tulleessa tiedonannossa lausutaan seuraavaa: Humanite-lehti kertoo, että sosialistiset edustajakamarin jäsenet ovat vedonneet pääministeri Leyguesiin. Hän on vastannut, että hän on lähettänyt sähkösanoman Budapestiin, ehdottaen kuolemaantuomituille armahdusta.

JAPANI PERÄÄNTYY MAAKYSYMYKSESSÄ

WASHINGTON, jouluk. 29 p. — Japani on ilmottanut peruuttavansa vastustuksensa Californian maa-lain suhteen, joka kieltää japanilaisilta maanomistuksen siinä valtiossa, kerrotaan virallisissa piireissä täällä.

MARTENS ODOTTAA MUUTOSTA

Pitää varmana, että republikaaninen hallitus on toista mieltä asiasta

NEW YORK, jouluk. 29 p. — Neuvostohallituksen edustaja Ludwig Martens odottaa maalisk. 4 päivänä virkaan astuvalta hallitukselta muutosta nykyisen hallituksen Venäjänpolitiikkaan.

Venäjän tunnustamisella voitaisiin pelastaa ne miljoonien ja biljoonien dollarien kauppasopimukset, jotka nyt näyttävän menevän Martensin karkotuksen mukana haaksirikkoon.

Ei ole vähintäkään epäilystä ettelkö Martens luota lujasti republikaaniseen hallitukseen sitoumuksien pelastamisessa antamalla tunnustuksen Venäjälle. Hänen katsantokantansa on se, että kaupankäynti Venäjän kanssa merkitsee suurta liikevilkkautta; republikaanipuolue on aina osottanut sympatiaansa liike-elämälle. Siitä käsitys, että Venäjän rajattomat luonnonrikkaudet eivät tule olemaan tämän maan taholta kauan lukittuina sen jälkeen kun republikaaninen hallitus astuu ohjaksiin.

Amerikalaiset liikejohtajat täällä ovat sitä mieltä, sekä, omituista kyllä, valtiovirasto Washingtonissa myöskin, että Venäjä tunnustetaan ensi vuonna.

Vanderlipin sopimuksista sanoi Martens:

"Hänen sopimuksensa on tehty suoraan neuvostohallituksen kanssa, joten minä persoonallisesti en tiedä mitään niiden ehdoista. Mutta mikäli lehdissänne olleista hänen lausunnoistaan olen nähnyt, on hän sanonut, että sopimukset ovat mitättömiä ellei hallituksenne ryhdy kauppasuhteisiin kanssamme. Nykyinen tilanne kuitenkin viittaa siihen, että se ei tule tapahtumaan ennen kuin Europan vallat ovat kahmineet kaupankäynnistä kermat itselleen. Jos te sulette ovenne meiltä olemme me pakotettuja kääntymään Englannin ja toisten Europan maiden puoleen — vaikkakin Venäjä kävisi mieluummin kauppaa Amerikan kanssa."

Martensin tekemät kauppasitoumukset, jotka tullaan peruuttamaan, olivat kengille, koneille, lihalle, ruokatarpeille ja pumpuille. Juuri sopimuksen alaisena mutta ei vielä allekirjotettuna oli tilauksia ratakiskoille, vetureille, koneille ja kaikenlaisille työkaluille, peltiraudalle ja öljypiipuille.

Martens sanoi, että neuvostohallitus ei lähetä hänelle sijaista, vaan tullaan konttori sulkemaan niin pian kuin voidaan hänen poistumisensa jälkeen.

Kreivitär Markievicz on tuomittu kahdeksi vuodeksi vankeuteen

DUBLIN, jouluk. 28 p. — Kreivitär Georgina Markievicz, joka on ollut tutkittavana sotaoikeudessa syytettynä siitä, että hän olisi toiminut kapinallisen järjestön perustamiseksi Irlantiin, tuomittiin tänään pidettäväksi kaksi vuotta kuritushuoneessa. Hänen syytettiin tammikuun, 1918, ja syyskuun, 1920, välisenä aikana salaisesti toimineen "Finna eireannin", eli sinn feinien partiopoika-yhdistyksen järjestämiseksi. Tuon järjestön syytetään salaisesti harjoitelleen ja tehneen suunnitteluja sotilaspoliisien murhaamiseksi.

KARKULAISET PALAUTETAAN VENÄJÄLLE

SEATTLE, Wash., jouluk. 29 p. — Marraskuun alkupäivinä tänne rahtilaiva Cross Keysillä piilottautuneina saapuneet kaksi venäläistä tyttöä Eva Printz ja Anna Lapina joutuvat palaamaan Venäjälle, Washingtonista täkäläisille siirtolaisvirkailijoille tulleen määräyksen mukaan.

Työvirasto olisi syrjäyttänyt muodollisuudet ja päästänyt tytöt maihin, mutta valtiovirasto ei voi laskea heitä maihin koska heillä ei ole passeja.

Neiti Printzillä on Friscossa sulhanen, Lloyd Jacot. He väittävät kihlautuneensa Vladivostokissa Jacotin ollessa siellä viime kesänä. Jacot olisi mennyt tytön kanssa naimisiin heti tytön maihin tultua, mutta kun tyttöä ei päästetty vapauteen, ei hän tietenkään voinut. Jacot aikoo seurata tyttöä Vladivostokiin ja mennä naimisiin hänen kanssaan siellä. Sitte on valtiovirasto pakotettu laskemaan hänet maihin.

Neiti Lapina ei ollut yhtä onnellisessa asemassa tullessaan, mutta hänkin on saanut useita naimatarjouksia sen jälkeen. Kaksi hyvinvoipaa naista Seattlessa on sitäpaitsi tarjoutunut ottamaan hänet holhokikseen.

Oletko hankkinut Toverille uuden tilauksen tällä viikolla?

OTAKSUTAAN FIUMEN JO KUKISTUNEEN

Natsionalistit uhkaavat nousta kapinaan Italian hallitusta vastaan

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Dec. 29, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

LONTOO, jouluk. 28 p. — Central Newsille lennätetään Roomasta: Italian pääministeri Giolitti sanoi eilen illalla pidetyssä lehtikonferenssissa olevan syytä uskoa, että Italian hallituksen joukot ovat vallanneet Fiumen.

ROOMA, jouluk. 28 p. — Tänne tiedotetaan, että Fiumen pormestari on pyytänyt kenraali Caviglia, hallituksen joukkojen ylikomentajaa, lopettaman vihollisuudet. Kenraali Caviglia esitti kaksi ehtoa, joilla hän suostuu vihollisuudet lopettamaan ja toinen niistä on jo hyväksytty. Otaksutaan, että tänä päivänä tapahtuvassa neuvottelussa Fiumen pormestarin ja Fiumea saartavien joukkojen komentajan kenraali Ferrarion välillä tullaan sopimaan antautumisehdoista.

Mielenosotuksia Italian kaupungeissa.

ROOMA, jouluk. 28 p. — D'Annunziota suosivia mielenosotuksia on pantu toimeen kaikissa suurissa kaupungeissa Italiassa, jotkut niistä ollen melskeisiä. Liikkeet on kaikkialla suljettu ja niiden oviin kiinnitetty lappu, johon on kirjotettu: "Suljettu merkiksi kansallisesta surusta". Liput ovat puolitangossa.

Milanon natsionalistien toimeenpaneva komitea on hyväksynyt päätöslauselman, jossa vakuutetaan natsionalistien heti nousevan kapinaan hallitusta vastaan, "joka yksin on vastuunalainen Fiumea vastaan tehdystä rikoksesta."

AMSTERDAMIN INTERNATIONALE JA A. F. L.

AMSTERDAM, jouluk. 29 p. — Ammatillinen Internationale on päättänyt, sen sihteerin Edo Fimmen mukaan, ottaa täyden selvyyden siitä, katsooko Amerikan Työväenliitto kuuluvansa tuohon Internationaleen vai ei. Fimmen sanoo kirjottaneensa 48 kirjettä Amerikan Työväenliitolle ja saaneensa vain 5 vastausta. Yhtäkään niistä ei ole kirjottanut S. Gompers ja yhdessäkään niistä ei selvästi sanota, millä tavalla liitto suhtautuu Internationaleen.

Neuvosto-Venäjän ulkomaan kauppa

TUKHOLMA. — "Politiken" kertoo "Ekonomitsheskaja Shisn'in mukaan Neuvosto-Venäjän Lontoossa olevan kauppalähetystön toiminnasta seuraavaa:

Liberman, eräs Venäjän Lontoossa olevan kauppalähetystön eksperteistä, oli äskettäin korkeimmalle kansantalousneuvostolle Moskovaan lähettänyt selonteon lähetystönsä toiminnasta, kertoen m.m. seuraavaa:

Kauppalähetystöllä oli ennen kaikkea tehtävänään varustaa Venäjän metsä- ja teollisuudelle koneita ja tarvekaluja, tutkia tilannetta mailman markkinoilla, etenkin puutavaroita koskevia, sekä neuvotella länsieuropalaisten teollisuudenharjottajien kanssa Venäjän metsiä koskevista seikoista. Koneita oli paljon ja lähetystö osti 50 lokomobiilia sekä useita mekaanisen sahan koneistoja, joista suoritettiin maksuksi 10 miljoonaa kultaruplaa ja 3 miljoonaa Ruotsin kruunua. Puolet kaupoista on tehty Ruotsissa.

"Tällä kertaa," sanotaan Libermannin raportissa, "on Ruotsi meidän kilpailijamme puutavaroiden ulosviennissä. Meidän lähetystömme saapuminen aiheutti heti ruotsalaisen puutavaran hinnan alentumista. Yhdessä Ruotsin ja Suomen kanssa saattaa Venäjä määrätä hinnan ja monopolisoida puutavaramarkkinat.

Ensi sijassa täytyy meidän viedä ulkomaille Arkangelin kuvernementistä ne puutavarat, jotka Englannin puutavaraliikkeet ovat ostaneet silloin kun Englanti piti aluetta hallussaan. Me olemme selittäneet ettemme hyväksy silloin tehtyjä sopimuksia, mutta että olemme suostuvaisia selittämään tämän kaupan.

Englannin hallituksen kanssa olemme tehneet sopimuksen miljoonan rautatiekiskon tuottamisesta Venäjälle 18 kuukauden kuluessa. Tämä on ensimäinen Englannin hallituksen kanssa tehty kauppasopimus, jonka ohessa Englanti sitoutuu toimittamaan koneita, sokeria, tupakkaa y. m. Venäjälle.

Mitä kauppaetuisuksien lukumäärään tulee, niin näyttää osakasten lukumäärä olevan suunnattoman suuri. Ne, jotka pyytävät myönnytyksiä, koettavat saada käytettäväkseen suuria metsäalueita Pohjois-Venäjällä pitkäksi aikaa. Kun sopimusajasta on puolet kulunut on neuvostohallituksella oikeus ostaa takaisin myönnytykset vähittäismaksuilla. Koko sopimusajan umpeenkuluttua tulevat kaikki oikeudet takaisin neuvostohallitukselle.

Libermannin raportti päättyy seuraavaan mielenkiintoiseen lausuntoon.

Ulkomailla pidetään Venäjää ennenkaikkea voimantekijänä, suunnattoman teollisuusalueena ja raaka-aineitten ostolähteenä. Suurta mielenkiintoaan Venäjää kohtaan osottavat Skandinavian maat, jotka sodan aikana ovat kehittäneet teollisuuttaan. Venäjän avulla tahtovat he vapautua Englannin ylivallasta. Venäjän kauppalähetystö on saanut myönnytysanomuksia Englannista, Ruotsista, Canadasta ja Norjasta. Edullisimmat ovat englantilaiset anomukset. Englannin kauppaedustajat tulevat kaikkein ensiksi lähtemään Venäjälle.

VAKOILULAIN RIKKOJALTA PERUUTETTANEE KANSALAISOIKEUDET

PORTLAND, Ore., jouluk. 28 p.—Täkäläisessä oikeudessa on ollut käsiteltävänä kansalaispaperien peruutus Victor W. Liljalta, jonka väitetään olevan i.w.w:läisen. Peruutusjuttu on sentakia, koska Lilja on v. 1918 joillakin lauseillaan rikkonut vakoilulakia ja tuomittu siitä vankeuteen. Lilja on syntynyt Venäjällä, ottanut ensimäiset paperit tässä maassa v. 1902 ja toiset kymmenen vuotta sitten. Hänen asianajajanaan on ollut Geo. F. Vanderveer. Tuomari Bean on ottanut asian harkittavakseen.

MURHAAJA TUOMITTU KUOLEMAAN

PORTLAND, Ore., jouluk. 29 p.—Husted A. Walters, joka joku aika sitten ampui täkäläisen poliisin, tuomittiin eilen kuolemaan helmikuun 10 päivänä. Oikeus kuitenkin myönsi 20 päivää aikaa uuden kuulustelun esittämiselle.

Tuomiota oli saapunut kuulemaan oikeussali täyteen väkeä. Tuomion kuultuaan ei Walters voinut puhua mitään, vaan lakimiehensä esitti hänen puolestaan lausunnon oikeudelle.

TSHITSHERIN MARTENSIN KARKOTUKSESTA

Sanoo siitä koituvan enemmän vahinkoa Yhdysvalloille kuin Venäjälle

MOSKOVA, jouluk. 28 p. — L. Bryantin haastatellessa häntä Yhdysvaltain hallituksen päätöksen johdosta, koskien Yhdysvalloissa olevan Neuvosto-Venäjän edustajan Ludvig C. A. K. Martensin karkottamista, ulkokomissaari Tshitsherin sanoi:

"Yhdysvaltain hallituksen päätös, karkottaa Neuvosto-Venäjän edustaja, näyttää, olletikin tuon päätöksen aiheuttaneen motiivin valossa — että nimittäin hra Martens, ollen neuvostohallituksen edustaja, kuuluu järjestöön, joka pyrkii väkivallalla kukistamaan Yhdysvaltain hallituksen — olevan käsittämättömän, kauhun valtaaman mielentilan tuote, jota puolueettomat huomioitsijat pitävät arvotuksellisena, psykoloogisena merkillisyytenä.

"Olisi epäkohteliasta Amerikaa kohtaan otaksua, että tuo päätös edustaa Amerikan kansan, ja semminkään Amerikan työläisten mielipidettä, he kun ovat antaneet niin monta todistusta myötätuntoisuudestaan Neuvosto-Venäjää kohtaan. Me myöskin kieltäydymme uskomasta, että se edustaisi Amerikan liikeintressien mielipidettä, joiden lukuisat neuvottelut meidän kanssamme osottavat heidän kiinteästi haluavan uudelleen avata kauppasuhteet Neuvosto-Venäjän kanssa.

"Tuo päätös, koskien meidän edustajamme karkottamista, kuitenkin tekee mahdottomaksi minkäänlaisen liikkeen tekemisen Amerikan kanssa toistaiseksi. Me olemme määränneet edustajamme peruuttamaan kaikki kauppasopimukset kunnes Yhdysvaltain hallituksen päätös kumotaan ja kaupankäynti siten tehdään mahdolliseksi.

"Jos sen on tultava toimeen ilman Amerikan apua taloudellisessa uudestirakentamistyössään, jossa tarvitaan suunnattoman paljon tarpeita, niin Venäjä tekee sen, ja voidaanpa sanoa, että rauhan tultua, kun me keskitämme voimamme taloudelliseen rakennustyöhön, Europan ollessa valmiin käyttämään hyväkseen Venäjän markkinoita, meitä vahingoittaa vähemmän tuo Amerikan käsittämätön teko kuin se vahingoittaa sitä itseään.

"Me emme tuki sinne, missä meitä ei suvaita. Me olemme antaneet edustajallamme määräyksen palata toimikuntineen takaisin heti."

VANKILASTA MAAPÄIVILLE

WINNIPEG, Man., jouluk. 29 p.—Canadan hallitus joutuu ehkä piakkoin tekemään jotain sellaista mitä se ei mitenkään haluaisi tehdä. Viimeisissä lainlaatijakunnan vaaleissa valittiin kolme vankilassa olevaa Winnipegin lakon johtajaa maakunnan lainlaatijakuntaan, joka kohdakkoin kokoontuu ja ikivanhan ja aina kunnioitetun englantilaisen tavan mukaan pitäisi lainlaatijakunnan ja parlamentin jäsenet vapauttaa vankilasta silloin kun heille määrätyt edustajavelvollisuudet alkavat.

Mutta sen tekeminen on nykyiselle taantumukselliselle ministeristölle vaikeampaa kuin usea muu tehtävä. Hallitus teki kaikkensa saadakseen heidät vankilaan ja nyt olisi heidät kuitenkin vapautettava, jos tahdotaan kunnioittaa niitä englantilaisia tapoja ja säädöksiä, joiden pyhyyttä pääministeri Meighen on saarnannut.

Miehet, jotka hallitukselle tämän tukalan aseman ovat tuottaneet, ovat pastori William Iven, John Queen ja George Armstrong. He ovat kaikki maakunnan vankilassa Stone Mountainissa.

Neljäs vankilaan tuomituista lakon johtajista, S. J. Farmer, oli äskettäin ehdokkaana Winnipegin majuriksi ja hävisi vain pienellä vähemmistöllä, mikä osottaa mitä tämän kaupungin työväki ajattelee miehistä, jotka näyttelivät johtavaa osaa lakossa, mitä hallitus nimitti bolshevismiksi.

Työväenehdokkaiden poliittiset voitot johtuvat etupäässä siitä, että sodasta palanneet miehet käyvät yhä tyytymättömimmiksi siihen kohteluun, mitä hallitus heille on kaunniiden lupausten jälkeen antanut. He liittyvät unioihin ja toimivat käsi kädessä työläisten kanssa uusien, parempien olosuhteiden luomiseksi.

Valoisia vaikutelmia Venäjältä

Venäjältä on juuri palannut kolme tukholmalaista, näyttelijätär rouva Lindberg, laivanvarustaja Engstrand ja filmivalokuvaaja Astor. Heidän päätehtävänään on siellä ollut elävienkuvien ottaminen nykypäivän Venäjästä ja ovat he siinä onnistuneet erinomaisesti. Bolshevikiviranomaisten taholta ei harjotettu mitään sensuuria eikä kontrollia, ja niinpä on nistuivat he valokuvaamaan nähtävyyksiä, joita ei ennen koskaan ole nähty valkealla kankaalla edes Venäjällä. Itse kirkkojen kaikkein pyhimmistäkin ovat he ottaneet kuvia. Niinikään ottivat he lentokoneesta kuvia Moskovasta.

Hyvän tilaisuuden tullen ei Politikenin toimitus ole jättänyt tiedustelematta heidän saamiaan vaikutuksia Venäjältä. Niinpä kysäsi lehden edustaja rva Lindbergiltä, oliko totta, että Moskovasa oli ollut vakavia kapinoita, kuten Helsingin uutislähde on tiennyt ilmottaa?

— En ole kuullut sanaakaan sellaisesta, vastasi haastateltu Päinvastoin oli Moskovasa täysin rauhallista. Järjestys oli mallikelpoinen. Kuljeskelin siellä täysin rauhallisesti myöhään iltasin. En nähnyt ainoatakaan päihtynyttä.

— Entä ravintosuhteet? Niidenhän sanotaan olevan huonot.

— Ei pahemmat kuin sota-aikana Ruotsissa, sikäli kuin me havaitsimme tutustuttuamme niihin eri tahoilla. Aamiaiset olisivat kyllä ehkä saattaneet olla paremmatkin, mutta sittepä olivatkin päivälliset ja illalliset sitä ravitsevammat. Leipää saadan nykyään ensi luokassa noin 800 ja voita 150 gr. päivässä. Sokeriannokset ovat myös nykyään suhteellisen suuret, suuremmat kuin Ruotsissa pula-aikana. Jos liikennevälineet olisivat paremmat, ei järjestyksestä puuttuisi mitään. Sipariasta esim. saapuu Moskovaan ja Pietariin joka päivä kuusi junaa, lastattuna 70—80 voivaunulla.

— Mutta mitenkäs on polttoaineiden laita?

— Mitä niihin tulee, en ole ikinä elämässäni nähnyt sellaisia polttoainevarastoja kuin Moskovassa, mutta sittepä on myös kysyntä tavattoman suuri ja kuljetusvaikeudet häiritsevät niiden kuljetusta. Pula on tässä suhteessa nyt kuitenkin paljoa pienempi kuin esim. viime talvena.

Sairashoito-oloja oli rva Lindberg erikoisesti tutkinut.

— En mieli turvautua suuriin sanoihin, huomautti hän, sillä tällöin ei ehkä uskottaisi sanojani, mutta tosiasia on, että sairashoito on Venäjällä järjestetty mitä mallikelpoisimmalla tavalla. Kävin m.m. "Nopean Avun" sairaalassa Pietarissa — 18-osastoinen keskussairaala, jota hoitavat ylioppilassanitäärit — ja sain mitä parhaimman vaikutuksen. Tohtori Haffkin, etevä, tämän sairaalan johdossa oleva lääkäri, vakuutti puolestaan, että bolshevikit tekevät kaikkensa tyydyttääkseen sairashoidon tarpeet — yhtä hyvin mitä lääkäreihin kuin potilaihinkin tulee.

Rouva Lindberg oli tietysti omistanut suurta huomiota myös Venäjän teatterielämälle. Näyttämötaide oli hyvin korkealla, kuten muuten muutkin asiantuntijat ovat osottaneet. Rva L. oli nähnyt monta esitystä niin Moskovan kuin Pietarinkin teattereissa. Erikoisesti oli hänen huomionsa kiintynyt Tsaarin Morsian-nimiseen suureen pukunäytelmään, jota oli esitetty Pietarin Kansantalolla 5,000 henkeä käsittävälle yleisölle. Ja se oli jotakin suurenmoista se, vakuutti hän.

— Mutta kuinka oli laita naisten yhteiskunnallistuttamisen? Sehän on toki jotakin hirveätä.

— Olisi kyllä, jos se olisi jotakin muuta kuin — ilkeämielistä panettelua. Nainen on Venäjällä taloudellisesti vapaa eikä siis enää riippuvainen miehestä. Ammattihaureutta ei enää ole siellä olemassa. — —

Mitä herra Engstrandiin tuli, kertoi hänkin yhtä ja toista vaikutelmistaan. Hän oli muun muassa ollut tilaisuudessa seuraamaan punaarmeijan harjotuksia ja oli kummastellut sitä kuria ja pontta, jota puna-armeijalaiset osottivat jo kolmen kuukauden harjotuksen jälkeen. Puna-armeijassa oli m.m. kolme ruotsalaista lentäjää, jotka olivat varsin hyvässä maineessa. Muuten tiesi hra Engstrand kertoa, että venäläiset olisivat kernaasti kauppasuhteissa ruotsalaisten kanssa, vaikka toivottaisiinkin toisenlaista kohtelua ruotsalaisten taholta kuin mitä "sosialistinen" ministeri Palmstjerna on osottanut. — — —

— Voidaan olla kommunismin puolesta tai vastaan, huomautti rva Lindberg lopuksi, mutta oikeamielisyyden nimessä on myönnettävä, että bolshevikit asettavat suuria vaatimuksia järjestöjensä jäsenille ja että he kohtelevat säälimättömällä ankaruudella jokaista näistä, mikäli heidät tavatan laittomuudessa tai rikoksissa.

— Tavallisen keinottelijan päästessä suhteellisen pienelä sakolla tuomitaan keinotteleva kommunisti kuolemaan. Bolshevikit reformeeraavat niinmuodoin itse itsensä.

Lopuksi ei hra Engstrand malttanut olla huomauttamatta siitä johdonmukaisuudesta, millä kommunismi on toteutettu Moskovassa, mutta varsinkin Pietarissa, mikä on tuon harvinaisen järjestäjän, Sinovjevin, johdon alaisena. Vastavallankumouksen on heitettävä viimeinenkin toivonsa, jos se vielä on kylliksi hullu uskoakseen voivansa murskata työläisten ja talonpoikien Venäjän.